

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci obvineného **M. M. a spol. pre prečin nepriamej korupcie** podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 29. decembra 2015 v Bratislave sťažnosť podanú proti uzneseniu samosudcu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/49/2015, z 21. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku **sa z r u š u j e** uznesenie samosudcu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/49/2015, z 21. decembra 2015.

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť obvineného M. M. o prepustenie z väzby **sa z a m i e t a .**

Podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku žiadosť obvineného M. M. o nahradenie väzby peňažnou zárukou **sa z a m i e t a .**

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku väzbu obvineného M. M. **n e n a h r á d z a** dohľadom probačného a mediačného úradníka.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením rozhodol špecializovaný trestný súd podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, že obvineného M. M., prepustil z väzby na slobodu, za súčasného prijatia peňažnej záruky v sume 10 000 eur

(slovom desaťtisíc eur), ktorú so súhlasom obvineného za neho zložila jeho matka Ing. E. M., nar. X., trvalé bytom V.. Obvinenému súd zároveň uložil povinnosť oznámiť súdu, ktorý vedie konanie, zmenu miesta pobytu. Postupom podľa § 82 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku obvinenému zakázal styk s A. M., nar. X. v K., trvale bytom K.K. a D. K., nar. X. v K., trvalé bytom K.K.. Podľa § 82 ods. 3 Trestného poriadku s tým, že plnenie a kontrolu uloženej povinnosti vykoná súdom určený probačný a mediačný úradník.

Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že: „Obvinený ešte pred svojim výsluchom predložil súdu žiadosť o prepustenie z väzby, v ktorej navrhol, aby súd postupom podľa § 81 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku prijal ponúknutú peňažnú záruku v navrhutej výške 10 000 eur alebo v inej výške, ktorú sám určí a po jej zložení, aby obvineného prepustil z väzby. Zároveň v odôvodnení žiadosti uviedol, že osobou, ktorá za neho zloží záruku je jeho matka Ing. E. M., ktorá svojim podpisom potvrdila, že súhlasí s obsahom žiadosti o prepustenie z väzby a s ponúknutou peňažnou zárukou za obvineného s tým, že bola vopred upozornená na dôvody, pre ktoré peňažná záruka môže pripadnúť štátu. Ďalej samosudca z trestného spisu zistil, že obvinený M. M. súhlasil, aby v zmysle § 81 ods. 1 Trestného poriadku za neho zložila peňažnú záruku vo výške 10 000 eur, eventuálne vo výške určenej súdom, jeho matka Ing. E. M.. Samosudca opatrením, sp. zn. BB-4T/49/2015, z 15. decembra 2015 určil Ing. E. M. výšku peňažnej záruky za obvineného M. M. v sume 10 000 eur a spôsob jej zloženia na účet špecializovaného trestného súdu. Zo záznamu o zložení, ktorý mal samosudca k dispozícii potom vyplynulo, že peňažná hotovosť vo výške 10 000 eur od platiteľa Ing. E. M. bola dňa 16. decembra 2015 zložená na účet špecializovaného trestného súdu. Podľa názoru súdu v prípade obvineného M. M. aj naďalej existuje dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaného skutku a dôvodnosť podozrenia zo stíhaného skutku naďalej trvá a je podložená výsledkami dokazovania tak, ako je konštatované v predložennom trestnom spise. Je dôvodné podozrenie, že vyšetrovanej činnosti sa dopustil M. M. a skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba vykazuje znaky trestného činu. Vo veci sú zabezpečené dôkazy, ktoré aj naďalej vedú k podozreniu v rovine rozumnej dôvodnosti podozrenia, že obvinený mohol spáchať skutok tak, ako je uvedené v obžalobe. Toto tvrdenie súdu je odôvodnené najmä výpoveďou obvinenej A. M., D. K., Ing. P. M. a ďalších, ako aj veľkého množstva zadovážených listinných dôkazov. Samosudca preskúmaním trestného spisu s prihliadnutím na osobu obvineného a jeho majetkové pomery, resp. na majetkové pomery toho, kto za neho zloženie peňažnej záruky ponúkal, dospel k záveru, že túto peňažnú záruku je možné prijať a nahradiť tak vyššie citované väzobné dôvody. Samosudca pri tomto

svojom rozhodnutí prihlíadol k povahe činu, jeho následkom a okolnostiam prípadu a taktiež k tomu, že obvinený sa mal dopustiť prečinu a nie zločinu, resp. obzvlášť závažného zločinu. Pokiaľ mal obvinený M. M. a spol., podľa tvrdenia obžaloby, žiadať 3 000 000 eur za to, že bude pôsobiť na výkon právomoci konkrétne určených osôb, tak k tomu treba dodať, že z hľadiska okolností prípadu k prevzatiu takéhoto úplatku nedošlo. Preto podľa názoru samosudcu prijatá peňažná záruka v sume 10 000 eur dostatočne odstráni odôvodnenú obavu, že obvinený bude vyvíjať rôzne aktivity, alebo pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Pre posilnenie účinku prijatej peňažnej záruky samosudca dospel k záveru, že je potrebné obvinenému v zmysle § 82 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku uložiť aj primerané obmedzenie, a to zákaz styku s A. M. a D. K., ktoré sa mali žalovaného trestného činu dopustiť spoločne s obvineným M. M.. Zo zákona bol potom samosudca povinný v zmysle § 81 ods. 1 Trestného poriadku uložiť obvinenému povinnosť oznámiť súdu zmenu miesta pobytu.“

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť prokurátor, a to priamo do zápisnice o výsluchu obvineného (č.l. 1506), ktorú stručne odôvodnil nasledovne: „Sťažnosť odôvodňujem dôvodmi uvedenými v tomto konaní a navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku uznesenie špecializovaného trestného súdu zrušil a aby rozhodol o ponechaní obvineného vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku a aby peňažnú záruku obvineného neprijal“.

Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v rozsahu § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva nasledovné:

- uznesením poverenej príslušníčky Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky v Bratislave, sp. zn. PPZ-24/NkA-PK-BA-SC-2015, z 12. augusta 2015 bolo M. M. vznesené obvinenie zo spáchania prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovvej časti označeného uznesenia,

- dňa 16. augusta 2015 sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu uznesením, sp. zn. 3Tp/15/2015, rozhodol o vzatí obvineného M. M. do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. Lehota väzby začala plynúť 13. augusta 2015 o 7.45 hod.,
- dňa 3. decembra 2015 podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky obžalobu, sp. zn. VII/2 Gv 104/15/1000, Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku aj na obvineného M. M. za spáchanie prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona pre skutok podrobne rozvedený v označenej obžalobe,
- dňa 21. decembra 2015 špecializovaný trestný súd, teraz sťažnosťou napadnutým uznesením, prepustil z väzby na slobodu obvineného M. M..

Pokiaľ špecializovaný trestný súd v uznesení konštatoval, že dôvody väzby sú u obvineného M. M. dané i v súčasnom štádiu konania, najvyšší súd si takýto záver osvojil a odkazuje na správne odôvodnenie tohto záveru v uznesení špecializovaného trestného súdu, napokon ani obvinený nevyslovil žiadnu polemiku či protiargumenty k tomuto konštatovaniu. Špecializovaný trestný súd však nerozhodol správne o nahradení väzby menovaného peňažnou zárukou, pretože pochybil už pri určení neprimerane nízkej výšky peňažnej záruky a následne nepostupoval dôsledne ani v konaní, ktoré predchádzalo samotnému rozhodnutiu.

Podľa § 81 ods. 1 štvrtá veta Trestného poriadku *so súhlasom obvineného môže peňažnú záruku zložiť aj iná osoba, ale pred jej prijatím musí byť **oboznámená s podstatou obvinenia** a so skutočnosťami, v ktorých sa nachádza **dôvod väzby**.*

Podľa § 81 ods. 1 piata veta Trestného poriadku *na dôvody, pre ktoré peňažná záruka môže pripadnúť štátu, musí sa obvinený a osoba, ktorá peňažnú záruku zložila, **vopred upozorniť**.*

Podľa § 81 ods. 2 Trestného poriadku *s prihliadnutím na **osobu a majetkové pomery** obvineného alebo toho, kto za neho zloženie peňažnej záruky ponúka, **povahu činu**, jeho **následok** a **iné okolnosti prípadu** predseda senátu alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie*

a/ v rámci postupu podľa § 72 ods. 2 alebo § 302 ods. 2 opatrením určí výšku peňažnej záruky a spôsob jej zloženia a doručí opatrenie tomu, kto má peňažnú záruku zložiť, alebo

b/ postupuje podľa § 72 ods. 2 alebo § 302 ods. 2 bez vydania tohto opatrenia.

V zmysle citovaných zákonných ustanovení je spravidla takmer vždy potrebné pred rozhodnutím o kaucii nielen zistiť **majetkové pomery** osoby, ktorá za obvineného ponúka peňažnú záruku, ale tiež túto osobu **oboznámiť s podstatou obvinenia a dôvodmi väzby** a napokon vopred ju **upozorniť** na dôvody, pre ktoré môže peňažná záruka pripadnúť štátu. Na tieto účely môže veľmi dobre slúžiť výsluch osoby ponúkajúcej peňažnú záruku, čo však špecializovaný trestný súd neučinil. Špecializovaný trestný súd žiadnym spôsobom nezisťoval majetkové pomery matky obvineného (osoba ponúkajúca peňažnú záruku), pričom sa uspokojil len s potvrdením z banky o výške zostatku na jej účte a tiež žiadnym spôsobom ju **vopred** neupozornil na dôvody, pre ktoré môže peňažná záruka pripadnúť štátu. Vyjadrenia obvineného či jeho obhajcu o tom, že menovaná bola upozornená na dôvody, kedy môže peňažná záruka pripadnúť štátu, môžu byť v ďalšom konaní veľmi ľahko spochybnené samotnou osobou ponúkajúcou peňažnou zárukou, a preto takéto vyjadrenie nemôže byť dostatočné na akceptáciu naplnenia podmienky uvedenej v piatej vete § 81 ods. 1 Trestného poriadku. To isté platí o oboznámení menovanej s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, v ktorých sa nachádza dôvod väzby (štvrtá veta § 81 ods. 1 Trestného poriadku).

Vyššie uvedené dokumentuje nesprávnosť (neúplnosť) konania špecializovaného trestného súdu, ktoré predchádzalo napadnutému rozhodnutiu, a preto ho najvyšší súd považuje za chybné z procesného hľadiska. V dôsledku toho sa stalo rozhodnutie o prijatí kaucie a o prepustení obvineného z väzby na slobodu chybným i v samotnej jeho podstate.

V prípade obvineného M. M. nie je v budúcnosti vylúčené uvažovať o pozitívnom rozhodnutí o nahradení väzby peňažnou zárukou, pretože tento procesný prostriedok by mohol odstrániť odôvodnenú obavu z prípadného ďalšieho naplnenia dôvodov väzby samozrejme, ak by strata peňažnej záruky bola takou citeľnou ujmom, ktorá by prevážila nad obavou z opätovného naplnenia dôvodov väzby konaním obvineného.

Špecializovaný trestný súd pri určení primeranej výšky peňažnej záruky nedostatočne zohľadnil **iné okolnosti prípadu** (prvá veta § 86 ods. 1 Trestného poriadku). V predmetnej

veci takýmito okolnosťami sú najmä výška úplatku – 3 000 000 eur, ktorý mal byť požadovaný ‚premyslenosť, cielenosť, utajenosť a sofistickanosť činu, ktorý mal byť vykonaný zo strany obvineného M. M. a tiež jeho spravodajská minulosť a kontakty na orgány odhaľujúce trestnú činnosť. V dôsledku toho považuje najvyšší súd určenie peňažnej záruky len na sumu 10 000 eur za neproporcionálnu k týmto okolnostiam v tom zmysle, že ide o sumu neprimerane nízku.

Vyššie uvedené okolnosti prípadu zároveň dokumentujú, že osoba obvineného a ani povaha prejednávaného prípadu nedávajú v súčasnom štádiu konania dostatočnú záruku na to, aby účel väzby mohol byť u neho dosiahnutý nahradením väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka tak, ako to najvyšší súd konštatoval už v uznesení z 19. novembra 2015, sp. zn. 3Tost/35/2015.

Preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, pričom poznamenáva, že šanca obvineného na prepustenie z väzby sa výrazne zvýši po vykonaní rozhodujúcich dôkazov na hlavnom pojednávaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 29. decembra 2015

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval: JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia: A. Halászová